

SCENARIUSZ ZAJĘĆ – KLASY 1 - 3

Temat: Segregacja odpadów

Cele ogólne:

- poznanie zasad segregacji odpadów;
- poznanie definicji słowa „odpady”;
- przedstawienie segregacji jako procesu;
- zapoznanie z ogólną ideą recyklingu.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wie, czym są odpady i jak je rozróżniać;
- potrafi segregować odpady;
- rozumie rolę człowieka w procesie segregacji;
- aktywnie uczestniczy w lekcji;
- rozwiązuje quiz na temat segregacji odpadów;
- wykonuje kartę pracy.

Metody pracy: oglądowe, słowne, aktywizujące.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne: historyjka o segregacji odpadów; grafika przedstawiająca bohatera akcji; film edukacyjny; obrazki pojemników na odpady w odpowiednich kolorach (metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, odpady zmieszane, odpady biodegradowalne); gra klasyfikacyjna w programie PowerPoint; materiały do gry planszowej (kredki/flamastry/długopisy, pionki do gry, papierowe talerzyki/papierowe koła, kostka do gry); małe karteczki (po dwie dla każdego ucznia); krzyżówka; kolorowanka.

Przebieg zajęć

1. Historyjka o segregacji odpadów.

- Nauczyciel czyta uczniom historyjkę o dzieciach, które nie stosowały się do zasad segregacji śmieci.

W pewnym mieście, podobnym do naszego, mieszkało rodzeństwo – Krzyś i Marysia. Mieli mniej więcej tyle samo lat, co Wy. Codziennie rano wstawali i szykowali się do szkoły. Jedli śniadanie, wypijali kakao i sprzątali po sobie. Marysia nie lubiła szynki, więc za każdym razem, gdy tylko mama nie patrzyła, wyrzucała ją do kosza na odpady – tego na tworzywa sztuczne, bo mogła ją wtedy ukryć pod jakąś plastikową butelką lub puszką.

W drodze do szkoły Krzyś i Marysia kupowali sobie po puszcze napoju gazowanego. Wypijali je do dna i ścigali się do miejsca, w którym ustawione były pojemniki do segregacji śmieci. Następnie urządzali sobie zawody – wybierali kolor pojemnika, do którego muszą trafić puszką z ustalonego miejsca, codziennie był to inny kolor. Nie zawsze udawało im się trafić i puszki lądowały obok pojemników, ale po zawodach szybko biegli do szkoły...

W szkole, na długiej przerwie, jedli obiad w stołówce, gdzie stało kilka koszy na odpady. Krzyś i Marysia przed jedzeniem zawijali gumę do żucia w papierki i wyrzucali do najbliższego kosza, nie patrząc, na napis znajdujący się na nim.

Po szkole biegiem wracali do domu i zasiadali do odrabiania lekcji. Czasem któreś z nich znajdowało w plecaku ogryzek jabłka lub skórkę od banana i szybko wyrzucało je do małego kosza, w którym pełno było ścinków papieru.

Czasem, gdy już odrobili lekcje, rodzice prosili ich o pomoc w wyrzuceniu śmieci. Niestety, po wyjściu z domu nie pamiętali już, kto wziął jaki worek i wyrzucali wszystko do pojemnika na odpady zmieszane. Zadowoleni, że pomogli rodzicom, wracali do domu i biegli obejrzeć wieczorną bajkę przed snem.

- *Nauczyciel zadaje uczniom pytania do treści:*
 - *Czy Krzys i Marysia postępowali w odpowiedni sposób?*
 - *Co robili źle?*
 - *Podajcie przykłady ich nieodpowiednich zachowań.*
 - *Czego dotyczyły ich nieodpowiednie zachowania? (wyrzucania śmieci).*
- *Nauczyciel prosi uczniów o wyciągnięcie wniosków z historyjki:*
 - *Spróbujmy teraz opowiedzieć tę historię jeszcze raz, ale tym razem zmienimy niektóre zachowania naszych bohaterów na prawidłowe.*

Uczniowie opowiadają historię zgodną z zasadami segregacji śmieci.
- *Opcjonalnie: nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ilustracji do opowiadania:*

- *Niech każdy z was podzieli kartkę (ułożoną w poziomie) na dwie części i wybierze sobie jeden przykład zachowania Krzysia i Marysi z historyjki. Po lewej stronie narysujcie, w jaki sposób dzieci zachowały się w pierwszej wersji historii, a po drugiej – to, jak powinny się zachować, aby postąpić zgodnie z zasadami segregacji odpadów.*
- 2. Pogadanka „Od zakupu do odpadu” – przedstawienie uczniom procesu powstawania odpadów.
 - Nauczyciel naprowadza dzieci na temat powstawania odpadów.
 - Na pewno wiecie, co to są odpady. Odpady to wszystkie rzeczy, przedmioty, których chcemy się pozbyć po ich użyciu czy wykorzystaniu. Ale czy wiecie, że każdy z nas ma wpływ na ich powstawanie? Już w sklepie powinniśmy się zastanowić, co z zakupionych przez nas rzeczy wykorzystamy w pełni, a co będziemy musieli częściowo wyrzucić. Na przykład podczas kupowania jedzenia zwróćmy uwagę na to, w jakim jest opakowaniu – plastikowym czy papierowym, a może jeszcze innym? Pamiętajmy też, że nie każdą z zakupionych rzeczy musimy pakować do oddzielnej foliowej torby – warto mieć przy sobie swoje torby na zakupy, wielorazowego użytku. Więcej podobnych wskazówek poznacie za chwilę, podczas oglądania krótkiego filmu.

3. Przedstawienie głównych zasad segregacji odpadów.

- Prezentacja bohatera akcji.
 - *Poznajcie teraz naszego bohatera, mistrza segregacji odpadów! Zanim jednak opowie nam coś więcej na ten temat, musimy wybrać mu imię. Jak chcielibyście go nazwać? Wymyślmy trzy różne imiona, a następnie zrobimy głosowanie – nasz bohater będzie nosił imię, które dostanie najwięcej głosów. Każdy z Was ma tylko jeden głos.*
- Dzieci podają propozycje imion, nauczyciel zapisuje je na tablicy i przeprowadza głosowanie.
- Prezentacja filmu edukacyjnego „Czy wiesz, co to jest segregacja odpadów i dlaczego jest taka ważna?”
- Link do filmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=r8U5VRabw30>

Nauczyciel prosi uczniów, aby podczas oglądania filmu zwrócili uwagę na rodzaje pojemników na odpady oraz sposoby na zmniejszenie ilości powstających odpadów. Po obejrzeniu filmu uczniowie wraz z nauczycielem podsumowują wiadomości dot. segregacji – nauczyciel wykorzystuje postać bohatera akcji do zaprezentowania grafik pojemników na odpady.

- *Razem z (wybrane imię) chcielibyśmy pokazać Wam pojemniki na odpady. Jak zapamiętaliście z filmu, każdy z nich jest w innym kolorze i do każdego wyrzucamy co innego.*

Nauczyciel wskazuje dany pojemnik, pyta uczniów o jego kolor i wspólnie odpowiadają, jaki rodzaj odpadów powinien do niego trafić.

- Żółty: metale i tworzywa sztuczne (plastikowe butelki, puszki, kartony po soku/mleku, kapsle, nakrętki, folia aluminiowa).
 - Niebieski: papier (opakowania z papieru i tektury, zeszyty, gazety i czasopisma).
 - Zielony: szkło (słoiki, butelki, inne szklane opakowania).
 - Brązowy: odpady biodegradowalne, czyli takie, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska i ulegają rozkładowi (resztki żywności, odpadki owocowe i warzywne); specjalną grupą odpadów biodegradowalnych są tzw. odpady zielone (liście, gałęzie, trawa, kwiaty).
 - Czarny: odpady zmieszane, czyli wszystkie pozostałe odpady, których ponownie już nie wykorzystamy (zużyte chusteczki, pieluchy jednorazowe, stłuczone naczynia, resztki jedzenia pochodzenia zwierzęcego, zabrudzony papier - np. pudełko po pizzy).
4. Gra klasyfikacyjna – segregacja odpadów (plik PowerPoint) do pobrania pod linkiem <https://fbserwis.pl/gru-klasyfikacyjna/> – gra na tablicy multimedialnej.
- Nauczyciel uruchamia prezentację PowerPoint – w trybie edycji – i wyświetla ją na tablicy. Zadaniem uczniów jest posegregowanie odpadów do odpowiednich pojemników. Wskazani uczniowie nazywają segregowaną rzecz i przesuwają ją do pojemnika, do którego powinna trafić.

5. Burza mózgów – dlaczego powinno się segregować odpady?

- Nauczyciel pyta uczniów: *Dlaczego powinniśmy segregować śmieci?* Zapisuje ich odpowiedzi na tablicy, tworząc tzw. mapę myśli.
 - *Prawidłowo posegregowane odpady, jak na przykład te, które przed chwilą wspólnie wyrzucaliśmy do odpowiednich pojemników, trafią do specjalnych firm zajmujących się recyklingiem, gdzie zostaną wykorzystane do produkcji nowych rzeczy, czyli innymi słowy recykling to przerobienie posegregowanych odpadów na nowe przedmioty. Dlatego tak ważne jest, aby nie wyrzucać wszystkich śmieci do czarnego pojemnika na odpady zmieszane, bo wtedy nie będzie można ich już ponownie wykorzystać. Ze szkła, np. pustych szklanych butelek, które wyrzucimy do zielonego pojemnika powstaną nowe butelki, z papieru np. Waszych starych zeszytów, które wyrzucicie do niebieskiego pojemnika na papier mogą powstać nowe zeszyty, czy serwetki, a z plastikowych przedmiotów np. butelek po szamponach i żelach pod prysznic, które trafiły do żółtego pojemnika na metale i tworzywa sztuczne powstaną nowe opakowania. Więcej na temat recyklingu dowiecie się podczas kolejnych zajęć.*

6. Podłogowa gra planszowa.

- Nauczyciel przygotowuje materiały potrzebne do stworzenia gry: kredki/flamastry/długopisy, papierowe talerzyki (lub wycięte z kartek A4 papierowe koła), kostkę do gry, pionki (liczba pionków zależy od liczby drużyn; pionkami mogą być maskotki lub inne przedmioty – takiej wielkości, aby były dobrze widoczne na polach do gry, czyli talerzykach/papierowych kołach).
- Zadaniem uczniów jest stworzenie wielkoformatowej gry planszowej (ze startem, metą i polami z zadaniami), w którą później będą mogli zagrać – po rozłożeniu jej na podłodze. Jak w każdej takiej grze – wygrywa ta drużyna, która pierwsza dotrze do mety. Uczniowie podają propozycje zadań do swojej gry.
- Instrukcja do stworzenia gry:
Waszym zadaniem jest stworzenie gry planszowej. Papierowe talerzyki to pola do gry. Na jednym z nich zapiszcie słowo START, a na kolejnym META – będą one wyznaczały początek i koniec naszej podłogowej planszy do gry. Na pozostałych talerzykach zapiszemy zadania – zasady gry, które sami wymyślicie. Kilka pól (talerzyków) może pozostać pustych. Gdy wszystkie pola będą gotowe, ułożymy je na podłodze i ponumerujemy tak, aby utworzyły planszę do gry. Celem jest jak najszybsze dotarcie do mety.
- Przykładowe zadania w grze (do zapisania lub narysowania na polach):

- *Brawo! Posegregowałeś odpady w swoim domu – przesuwasz pionek o jedno pole do przodu.*
- *Super! Pamiętałeś o zabraniu na zakupy torby wielorazowego użytku – przesuwasz się o dwa pola do przodu.*
- *O nie! Wyrzuciłeś plastikową butelkę do pojemnika na odpady zmieszane – cofasz się o dwa pola.*
- *Podaj nazwę pojemnika, do którego wyrzucamy zużyte chusteczki higieniczne. Jeśli znasz poprawną odpowiedź – rzucasz ponownie kostką.*
- *Niestety zapomniałeś o torbie na zakupy - tracisz jedną kolejkę.*

7. Quiz wiedzy na temat segregacji odpadów.

- Nauczyciel rozdaje uczniom małe karteczki (po dwie dla każdego z uczniów) i mówi: *Nasz bohater (tu imię) chciałby sprawdzić, czego się dziś nauczyliście na temat segregacji odpadów oraz czy zapamiętaliście, które zachowania są dobre dla środowiska, a które złe. Na karteczkach, które Wam rozdałam/em, zapiszcie symbole: na jednej „+”, a na drugiej „-”. Powiem Wam teraz kilka zdań. Jeśli zdanie jest zgodne z prawdą lub opisuje dobre zachowanie, podnieście karteczkę z plusem. Jeśli nie jest zgodne z prawdą lub opisuje niewłaściwe zachowanie – podnieście karteczkę z minusem.*

- Przykładowe zdania:
 - *Pojemnik przeznaczony na papier jest żółty. (-)*
 - *Pojemnik przeznaczony na szkło jest zielony. (+)*
 - *Śmieci możemy wyrzucać gdziekolwiek. (-)*
 - *Zużyte chusteczki do nosa wyrzucamy do pojemnika na papier. (-)*
 - *Recykling to przerobienie odpadów na nowe produkty. (+)*
 - *Podczas zakupów wszystkie owoce i warzywa należy zapakować do osobnych plastikowych woreczków. (-)*
 - *Wszystkie śmieci należy wyrzucać do tego samego kosza. (-)*
 - *Na zakupy należy zabierać własną torbę. (+)*
 - *Recykling jest dobry dla środowiska. (+)*

8. Karty pracy.

- Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy i tłumaczy polecenia.
 - **Krzyżówka:** Rozwiąż krzyżówkę wpisując poprawne odpowiedzi.
 - **Kolorowanka:** Pokoloruj pojemniki na odpady odpowiednim kolorem; pod każdym z pojemników wypisz po trzy przykłady odpadów, które można do niego wyrzucić.

Grafika przedstawiająca bohatera akcji

KOSZ
TO DOPIERO
POCZĄTEK

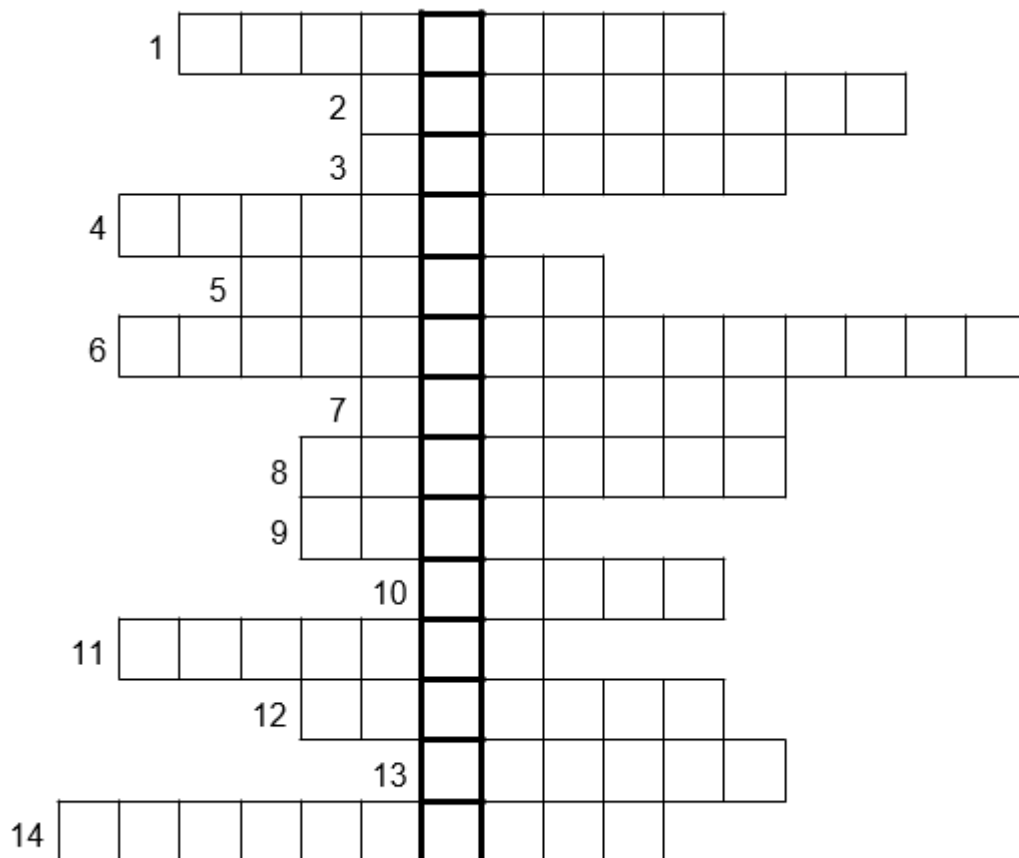

Karta pracy

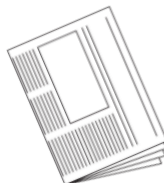
Eko krzyżówka

1. Zużyte chusteczki i pampersy wyrzucamy do pojemnika na odpady...
2. Przetwarzanie odpadów to inaczej...
3. Wpisz nazwę przedmiotu, który widzisz na obrazku poniżej.

4. Niebieski pojemnik to pojemnik na...
5. Wpisz nazwę przedmiotu, który widzisz na obrazku poniżej.

6. Fusy z kawy i herbaty wyrzucamy do pojemnika na odpady...
7. Wpisz nazwę przedmiotu, który widzisz na obrazku poniżej.

8. Każdy ... do segregacji odpadów ma inny kolor.
9. Wpisz nazwę przedmiotu, który widzisz na obrazku poniżej.

10. Z niego zrobione są puszki i nakrętki od słoików.
11. Do żółtego pojemnika wyrzucamy metal, ... i tworzywa sztuczne.
12. Trawa i liście to tzw. odpady...
13. Jaki kolor ma pojemnik na odpady zmieszane?
14. Segregując odpady chronisz ...

Karta pracy

Pokoloruj pojemniki na odpady odpowiednim kolorem. Pod każdym z pojemników wypisz po trzy przykłady odpadów, które można do niego wyrzucić.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

1.

2.

3.